L7

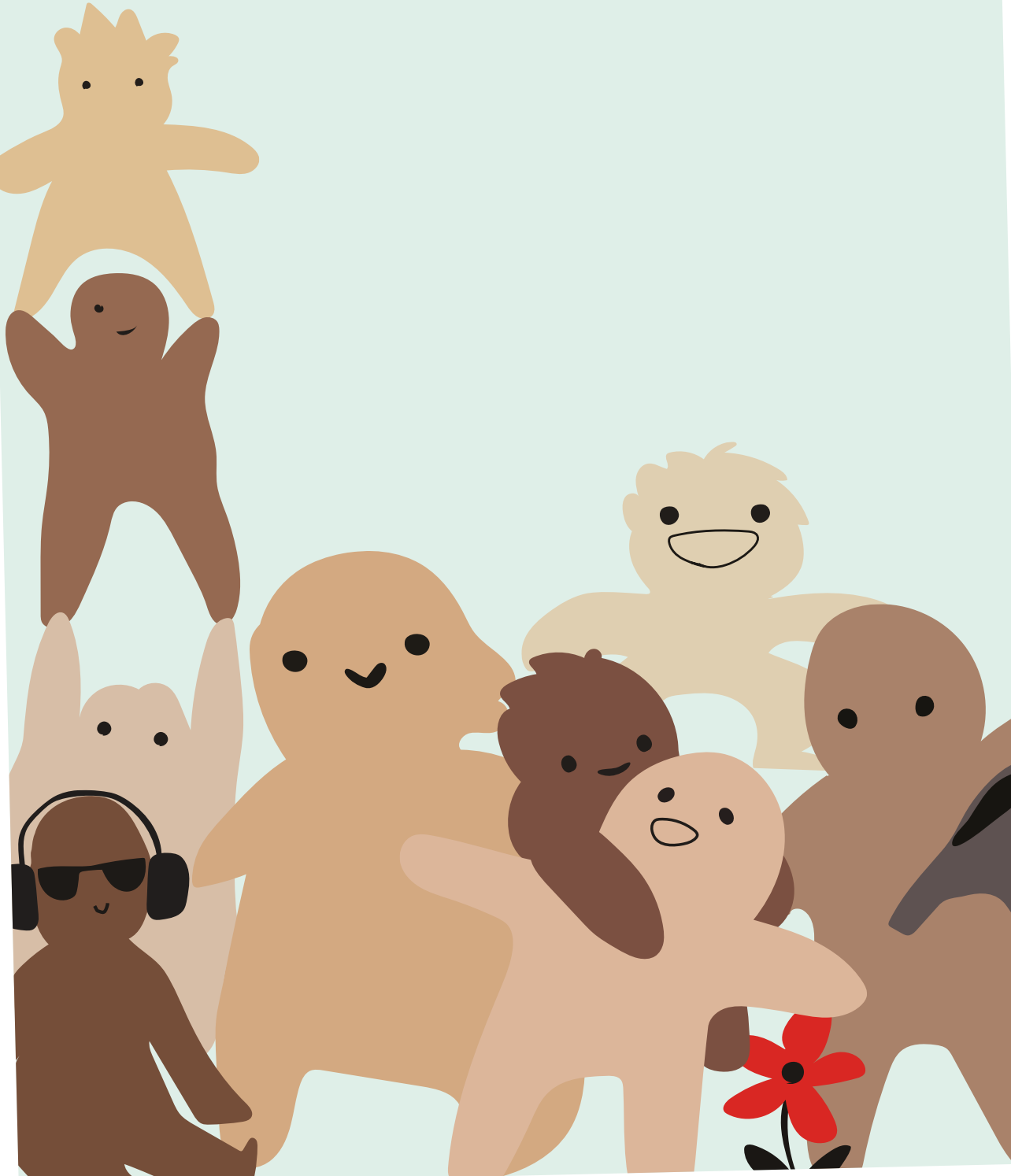

Om Likestillingssenteret

Likestillingssenteret er et tverrfaglig kompetansesenter med likestilling som fagområde. Senterets målsetting er å bidra til et inkluderende og rettferdig samfunn med like muligheter for alle.

Målsettingen er knyttet opp mot et bredt likestillingsbegrep som inkluderer alle diskriminerings-grunnlag (kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, livssyn, alder, seksuell orientering og nedsatt funksjonsevne).

Likestillingssenteret har en aktiv informasjons- og pådriverrolle og er en drivkraft for økt likestilling lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Kvinneuniversitetet i Løten ble stiftet i 1983 med Berit Ås som en av grunnleggerne, og har siden 2008 offisielt brukt navnet Likestillingssenteret.

LIKESTILLINGS·
SENTERET

Om kortstokken

Denne kortstokken er designet av produktdesignstudenter ved OsloMet i 2021, i samarbeid med Likestillingssenteret.

I forbindelse med samarbeidet ble det opprettet en ungdoms-bedrift som fikk navnet Likestillingssenteret UNG.

På neste side er studentene som var med på prosjeket kreditert.

Takk for samarbeidet!

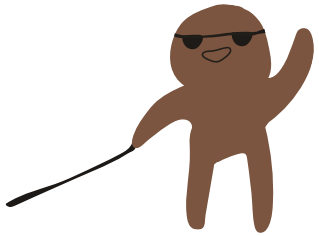

LIKESTILLINGS-
SENTERET UNG

Mats Sundsøy Hallstensen
Isa Mari Kjenstadbakk
Pål Nielsen
Malak Al-Imari
Daniel N Haugland
Mia Thuv Solhaug
Hannah Victoria H Brech
Hermine Victoria Poppe
Kris Toffer Søbak
Goro Indiana Klausen
Ferdinand Tørum Gulbrandsen

Kortstokkens fire slag er tilegnet fire diskrimineringsgrunnlag ved å synliggjøre brudd med normene om funksjon, etnisitet, seksualitet og kjønn:

Funksjonsnormen ♣

Hvithetsnormen ♠

Heteronormen ♥

Kjønnsnormen ♦

Kortene inkluderer personer som bryter én eller flere normer.

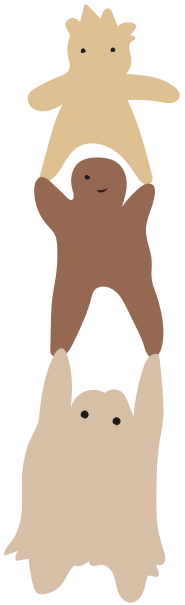

Bildekortene presenterer ulike personer som har betydd mye for likestilling i Norge, både historisk og i dag.

Tallkortene er en hyllest til de av oss som bryter med normer i hverdagen, uten at det trenger å redusere oss til kun vårt kjønn, etnisitet, legning eller funksjon.

Jokerne er personer som er likestillingspionerer i Norge.

I heftet presenteres alle med en kort biografi. Det er ingen kåring over de viktigste personene, men en måte å trekke fram noen som har vært, eller er viktige, for likestillingen.

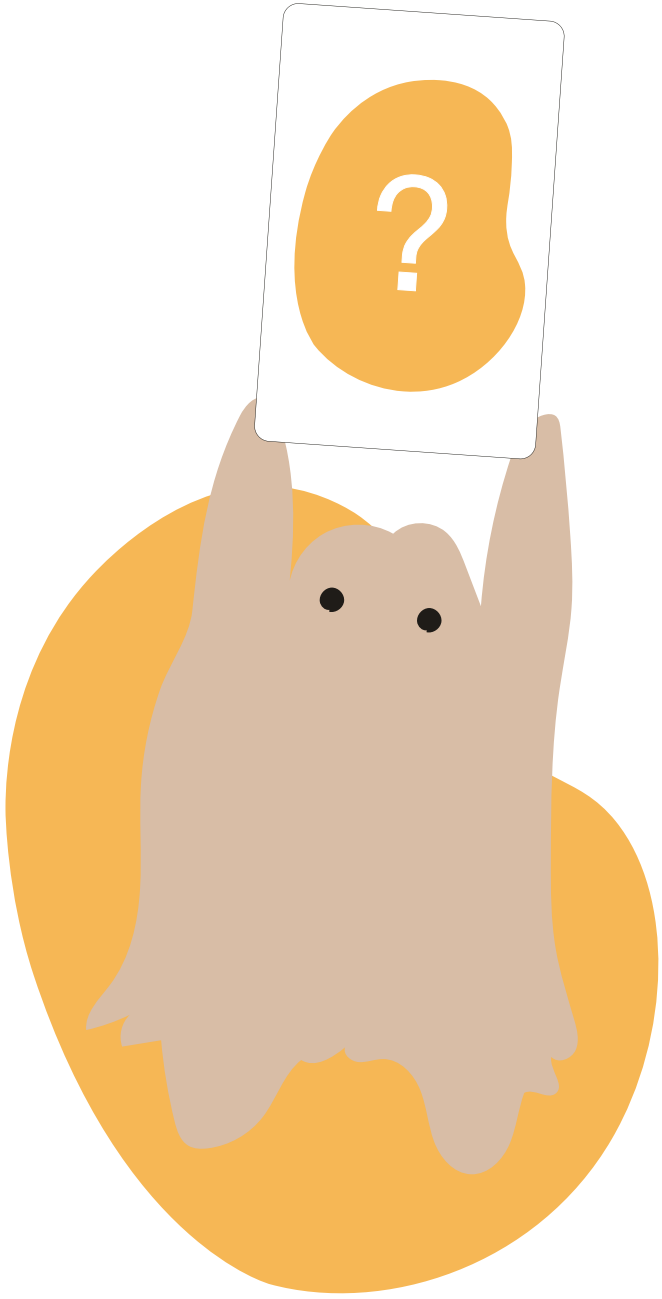

Kortskalle

Samle kortene fra knekt til ess og jokerne, og trekk ett kort hver. Ikke se hva dere selv får. Vis kortene deres til alle rundt.

På rundgang stiller man ja/nei spørsmål for å finne ut av hvem som er avbildet på sitt eget kort. Gjetter du riktig får du en ny sjanse. Gjetter du galt, går runden videre til neste person.

Første person som gjetter personen på kortet sitt har vunnet spillet.

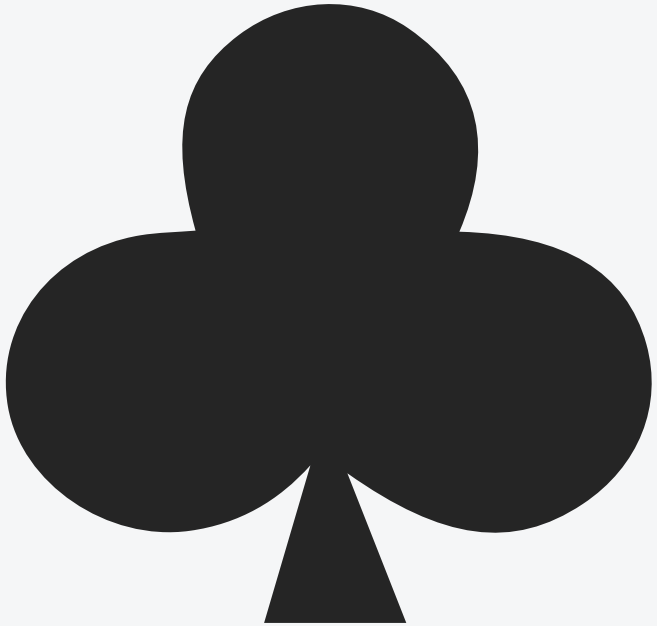

Funksjonsnormen ♣

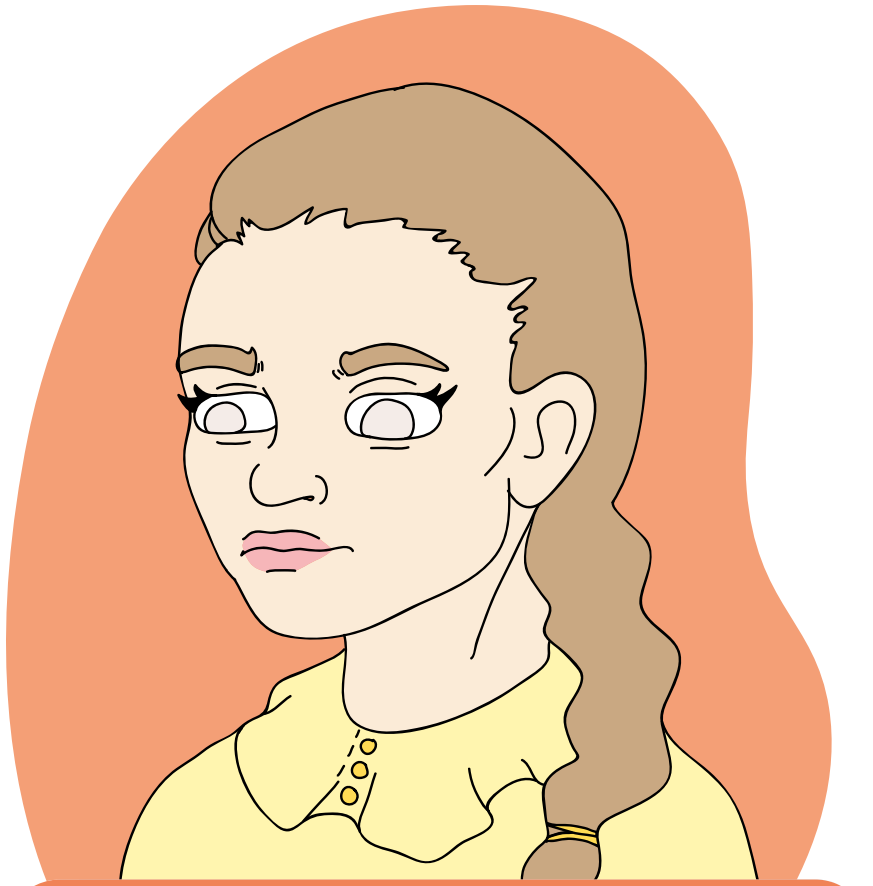

Ragnhild Kaata

(f.1873 - d.1947)

Kaata var den første døvblinde i verden som lærte å snakke.

Hun ble født på husmansplassen Kaateiet i Røn, Vestre Slidre. Da hun var tre og et halvt år gammel fikk hun skarlagensfeber og som konsekvenser av sykdommen mistet hun hørselen og synet.

Til tross for hennes funksjons-nedsettelser lærte hun å snakke og var en inspirasjon for Helen Keller og mange andre til å gjøre det samme.

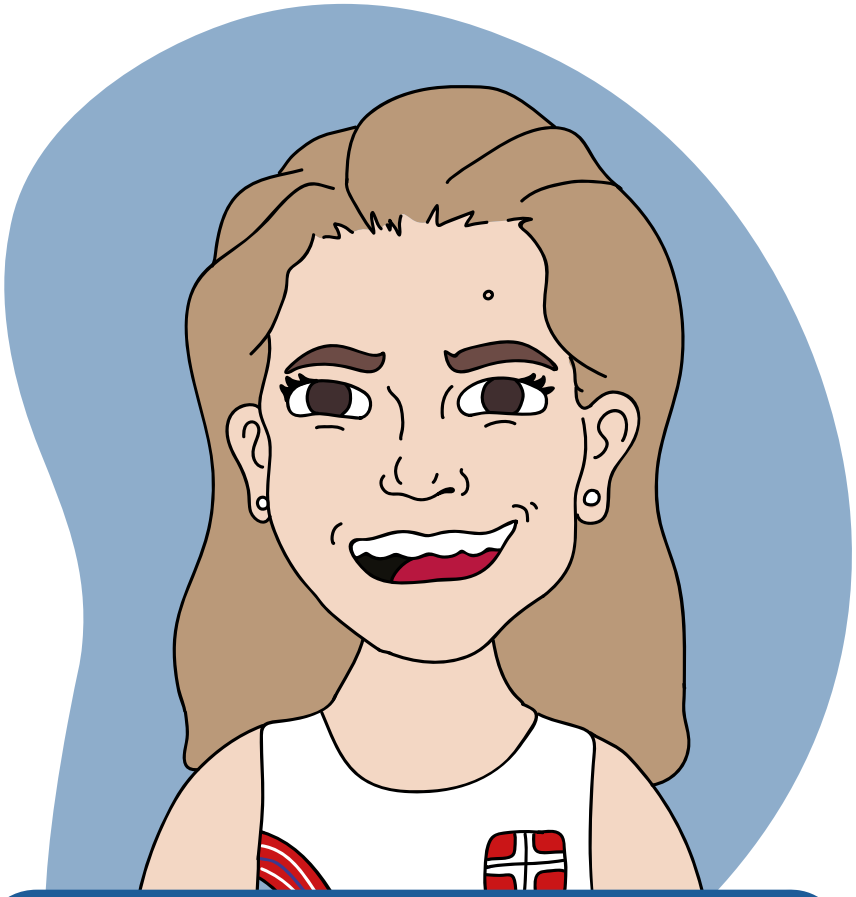

Birgit Lovise
Røkkum Skarstein

Skarstein er en norsk paralympisk utøver. Hun har vunnet 12 VM-medaljer fordelt på roing og langrenn.

Skarstein har uttalt at det er et mål å skape et inkluderende samfunn der alle kan bidra på sine premisser.

Hun har hatt flere verv, blant annet som leder av Unge funksjonshemmede. Skarstein har også mottatt flere priser, blant annet Egebergs ærespris.

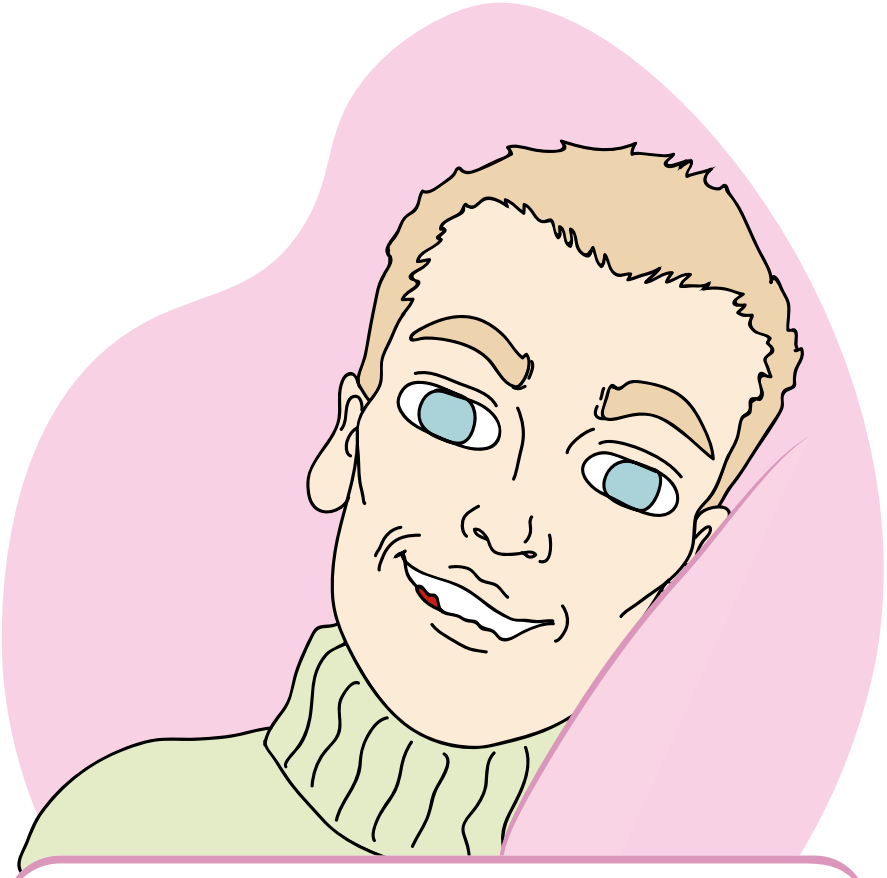

Torstein Lerhol

Lerhol er politiker og tidligere ordførerkandidat fra Vang i Valdres.

Før han fylte ett år ble han diagnostisert med sykdommen spinal muskel atrofi (SMA), og i dag ligger han i rullestol.

Lerhol bruker humor som et virkemiddel mot diskriminering og utenforskap.

Han mener at en humoristisk tilnærming til funksjons-nedsettelser vil gjøre oss mer avslappet rundt temaet.

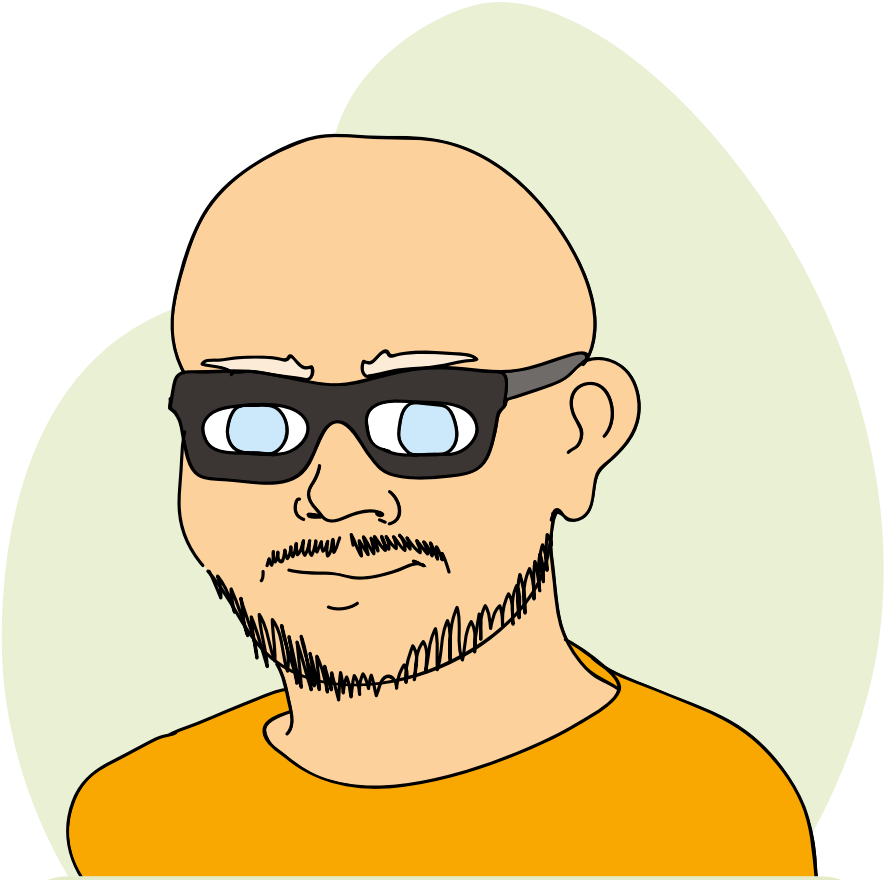

Bjørn Hatterud

Hatterud er kulturskribent, kunst-kritiker, kurator og musiker.

I arbeidet henter han erfaring og synspunkter fra en oppvekst i arbeiderklassen.

Han er homofil og har medfødte funksjonsnedsettelser.

Hatterud har skrevet artikler og essays for mange publikasjoner, og han tar for seg temaer som annerledeshet, funksjonsnedsettelser og seksualitet.

Hvithetsnormen ♠

Elsa Laula Renberg

(f.1877- d.1931)

Renberg var en viktig foregangsperson i kampen for samenes rettigheter.

Hun var en sørsamisk og svensk/ norsk aktivist og politiker, og var en av få samiske kvinner med høyere utdannelse i sin tid.

Renberg var initiativtaker til verdens første samiske landsmøte, og en grunnlegger for sameforeningen Lapparnas Centralforbund.

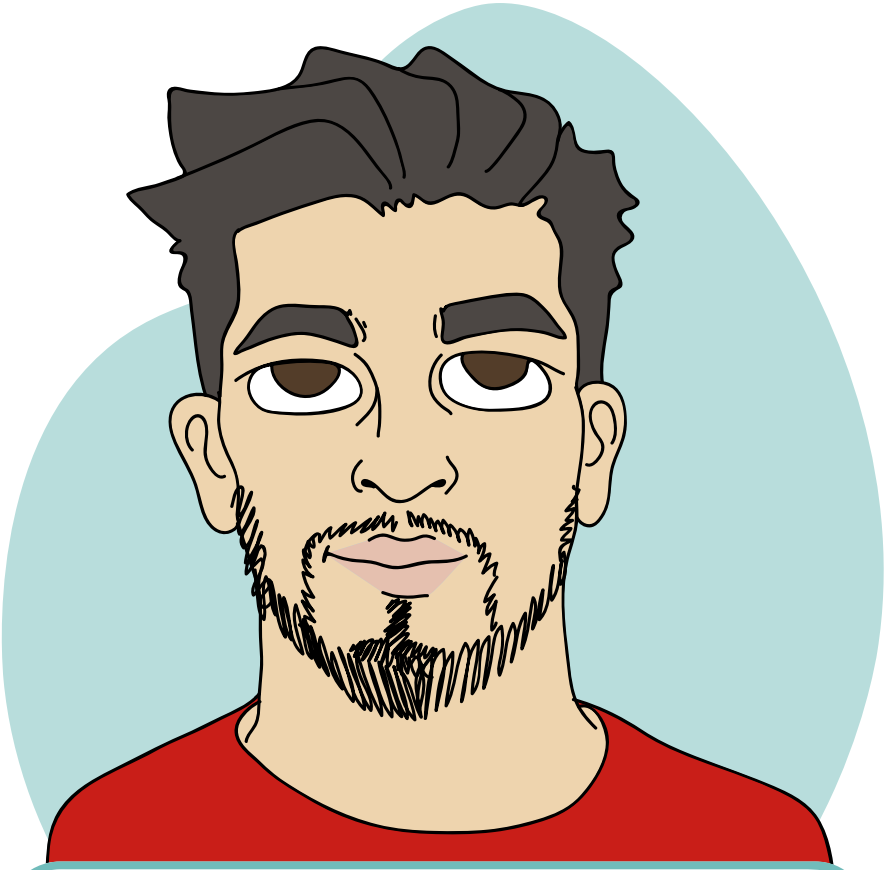

Leo Ajkic

Ajkic er kjent som programleder for radio og TV, og har uttalt at han ønsker å vise menneskene bak tallene. Han har mottatt flere priser, og ble blant annet tildelt Fritt Ords honnørpris for serien «Flukt».

Ajkic flyktet fra borgerkrigen i Jugoslavia til Norge med familien sin i 1994.

Han har utdannelse innen sosialantropologi og har blitt en viktig suksesshistorie innen integrering.

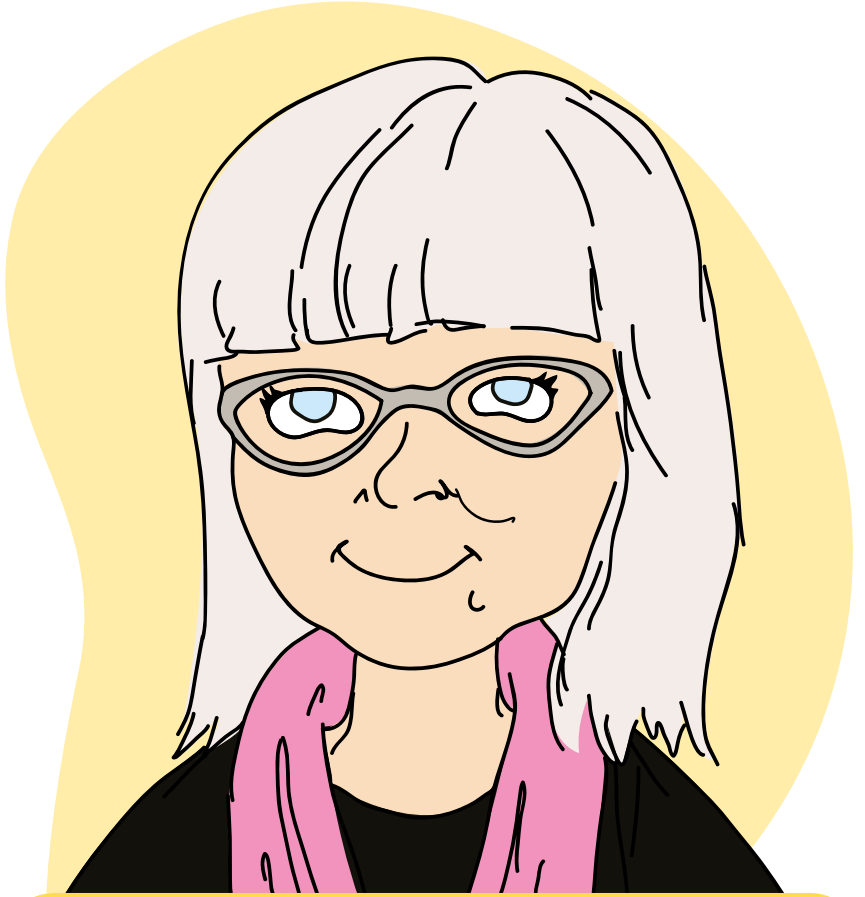

Britt Karin Larsen

Larsen har skrevet dikt, romaner, barnebøker og dokumentarbøker, hvor hun har en klar samfunns-kritisk profil.

Hennes hovedverk er trilogien om taterne på 1900-tallet. Gjennomgangstema er kritikken mot Statens assimileringspolitikk gjennom ulike tvangstiltak. Tatertrilogien har blitt kalt et litterært monument over romanifolket i Norge.

Larsen ble tildelt Norsk PENs ytringsfrihetspris, Ozzietsky-prisen, for denne trilogien i 2000.

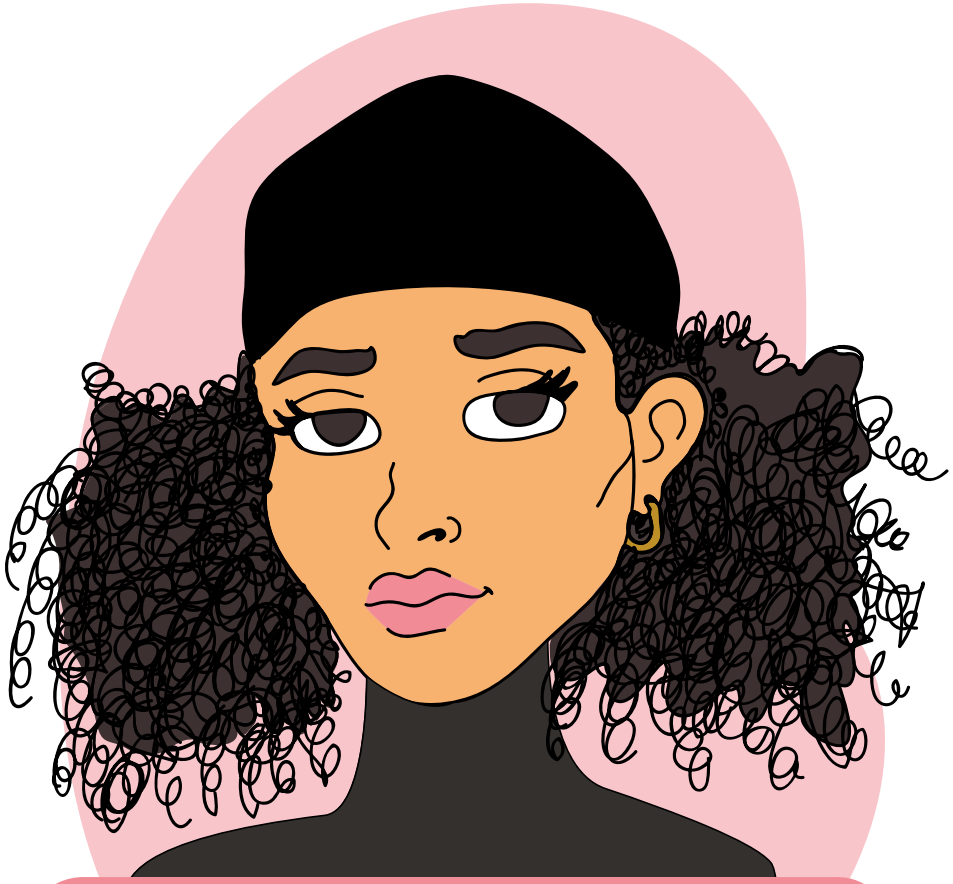

Ugbad Mustafa Yusuf Noor (Musti)

Musti er artist og prater fritt og åpent om vanskelige temaer, samt hvordan det er å være del av en minoritet. I 2020 ble hun kåret til Ledestjerne av Dagens Næringsliv.

På spørsmålet «Hvor kommer du fra?» svarer Musti tydelig at hun er i fra Somaliland, men at hun også er fra Tøyen.

I låten «Gro Harlem Brundtland» synger hun: «Som et rikt land i et fredelig hjørne av verden, kan vi åpne oss for nye impulser». Musti har vært nominert til flere spellemannspriser, og vant to i 2020.

Heteronormen ❤

Kim Friele

(f.1935 - d. 2021)

Friele var forfatter, aktivist og en politisk skikkelse som har vært en stor bidragsyter til like rettigheter.

Friele var sterkt medvirkende i en rekke loverendringer som omhandlet homofili og seksuell legning.

I løpet av sin karriere har hun blitt tildelt en rekke priser, blant annet Fritt Ord i 1978, en pris som ble levert tilbake i 2009 som en protest.

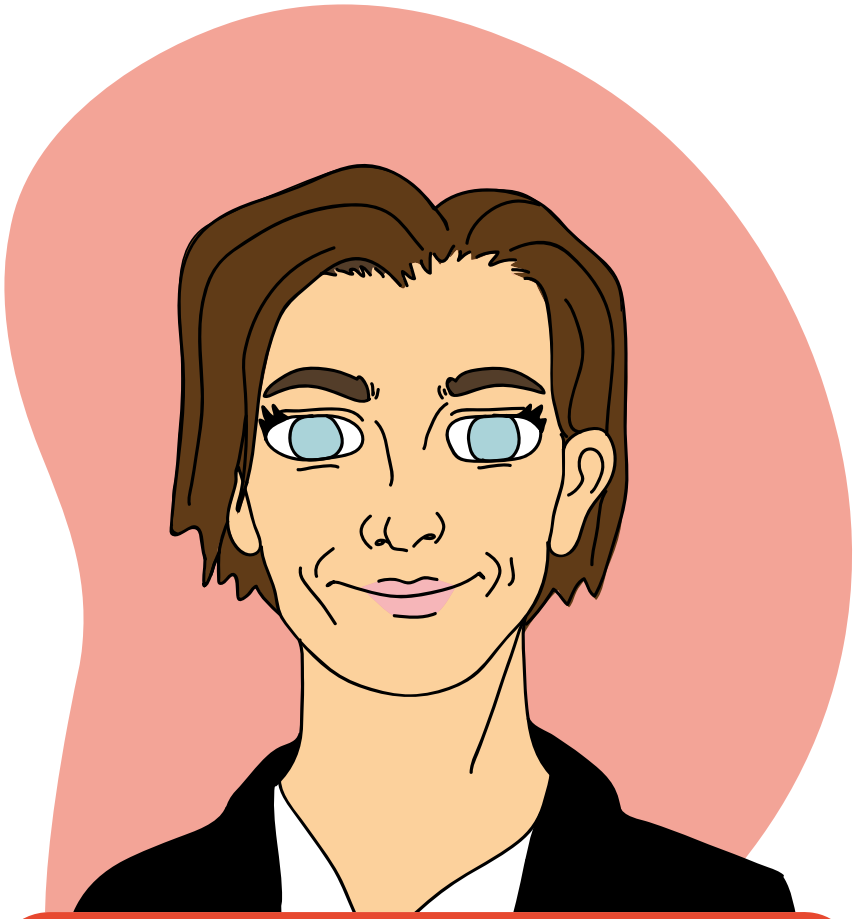

Anette Trettebergstuen

Trettebergstuen har sittet i styret i «Homofile og lesbiske sosialdemokrater». Hun har vært på Stortinget siden 2005, og ble innvalgt til Arbeiderpartiets sentralstyre i 2009.

I 2021 ble hun utnevnt til kultur- og likestillingsminister.

Trettebergstuen kjemper for å bygge ned klasseskillene.

I tillegg har hun arbeidet som DJ, og blitt kåret til Norges mektigste lesbiske kvinne av nettstedet Gaysir.

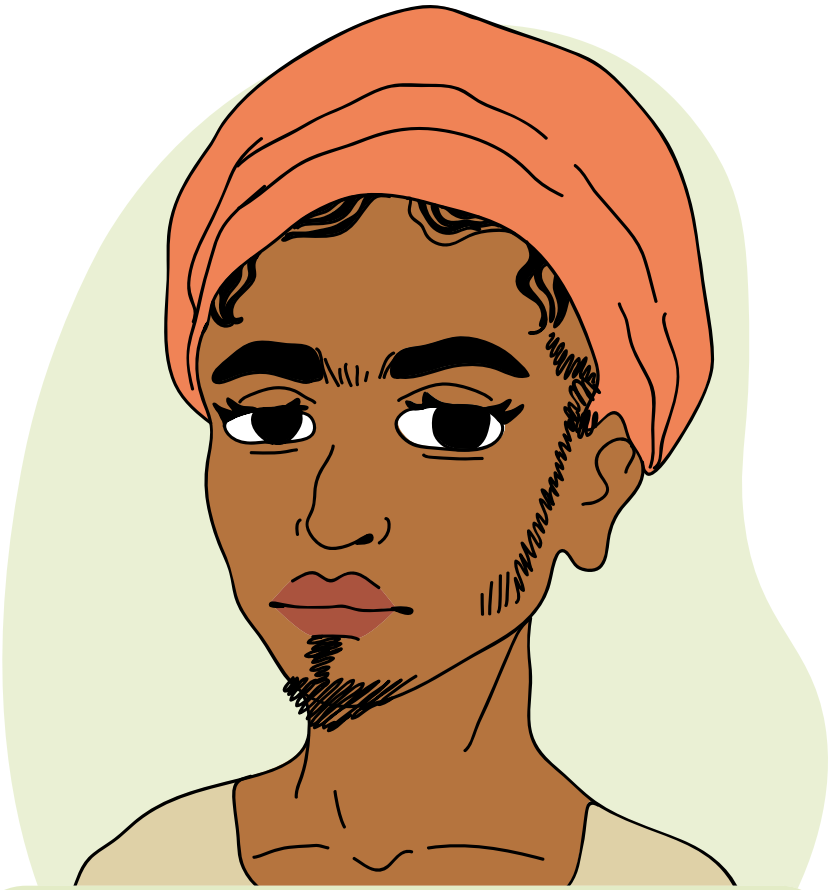

Ahmed Umar

Umar er kunstner og bruker sine personlige historier for å løfte en diskusjon omkring fortielsen av normbrytere. Hen har hatt utstillinger ved flere sentrale kunstinstitusjoner i Norge, og vunnet priser for sitt arbeid.

Umar kom til Norge i 2008 som politisk flyktning fra Sudan. Hen har et ikke-binært kjønns-uttrykk, er verken mann eller kvinne, og trives med alle pronomen.

Hen har vokst opp mellom to islamske doktriner, i et land der homofili kunne bli straffet med døden.

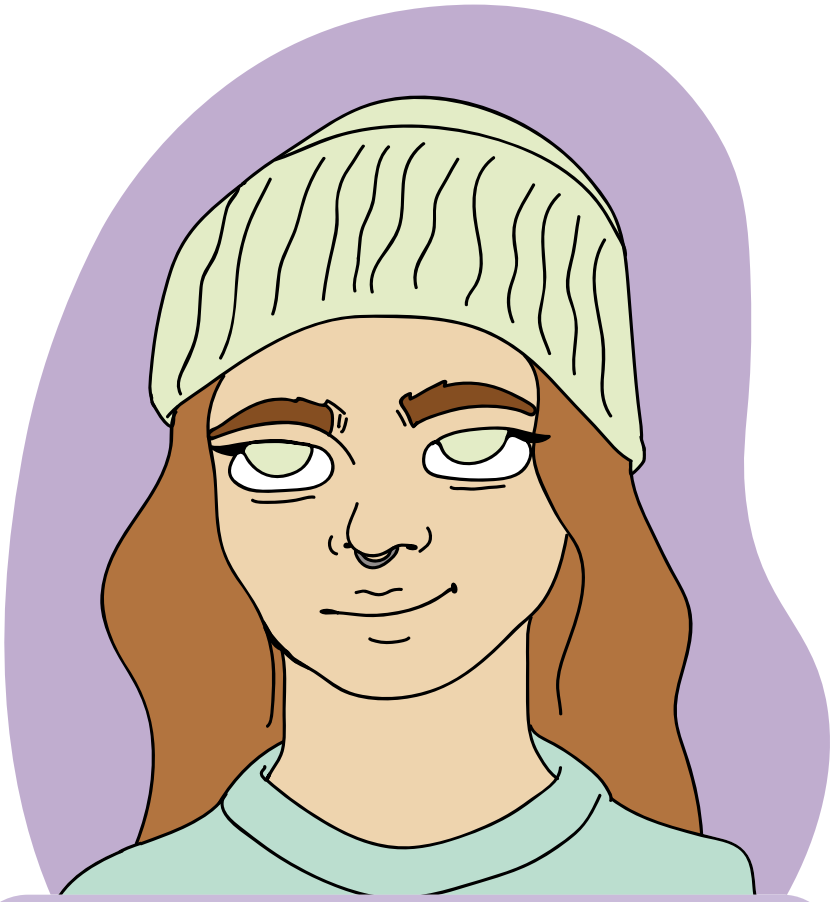

Marie Ulven Ringheim
(Girl in red)

Girl in red er en norsk artist og et forbilde i popkulturen.

Hun har vunnet både P3 Gull og spellemannspriser for sitt arbeid, samt prydet forsider til flere internasjonale magasiner.

Med låten «I wanna be your girlfriend» har hun blitt et ikon for skeive internasjonalt.

Emneknaggen #doyoulistentogirlinred er en kulturell bevegelse på sosiale medier og regnes som et kodeord for unge jenter som forelsker seg i samme kjønn.

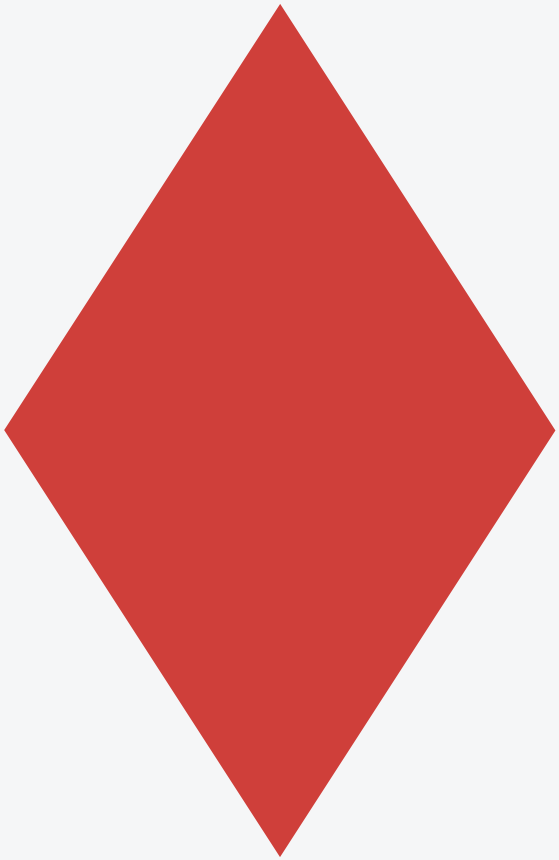

Kjønnsnormen

Katti Anker Møller

(f. 1868 - d. 1945)

Katti Anker Møller er kjent for sin kamp for seksualopplysning, prevensjon og legalisering av abort.

Tidlig på 1900-tallet ble Møller sett på som mødrenes og barnas store forkjemper. Hun tok initiativ til en lang rekke viktige sosialpolitiske reformer, og regnes som en av grunnleggerne for den norske velferdsstaten.

Gjennom artikler og foredrag la hun fram ideer og tiltak, som både provoserte og begeistret alle deler av norsk kvinnebevegelse fram til 1970-årene.

Esben Esther
Pirelli Benestad

Benestad er lege og spesialist innen sexologi, og jobber aktivt for at det norske språket skal oppdateres slik at det inkluderer alle. Selv bruker Benestad pronomen «hen».

Hen har utviklet positivt ladede ord som transtalent, transbegavet person og kjønnsbegeistring.

Benestad er en viktig person for likestillingsarbeidet i Norge. Hen har vært en tydelig stemme i debatten om transpersoners rettigheter i over en menneske-alder.

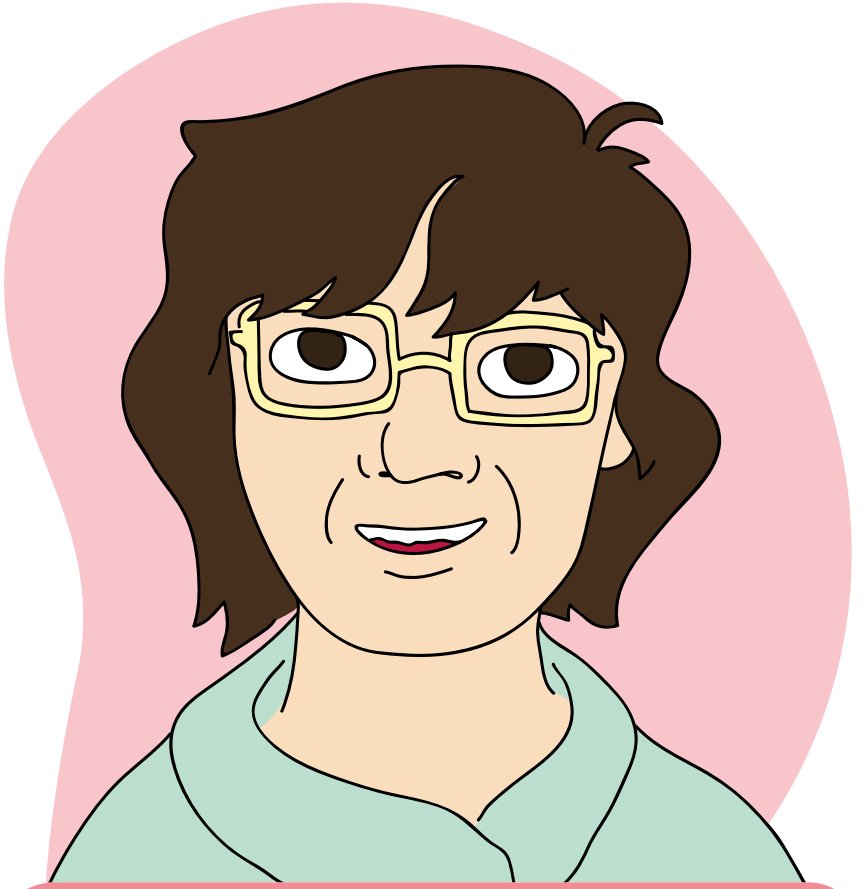

Gerd Brantenberg

Brantenberg stod tidlig fram som en frittalende feministisk forfatter.

Debutromanen «Opp alle jordens homofile» ble utgitt i 1973, og tok for seg det nyskapende blikket om åpenhet om lesbiske liv og virkelighet. Boka omtales som et kampskrift mot heterosamfunnets undertrykking av kjærlighet mellom mennesker av samme kjønn.

Bøkene hennes har både humor og ironi som en rød tråd, hvor ærlighet synliggjøres som et sentralt ord for både livet og diktningen hennes.

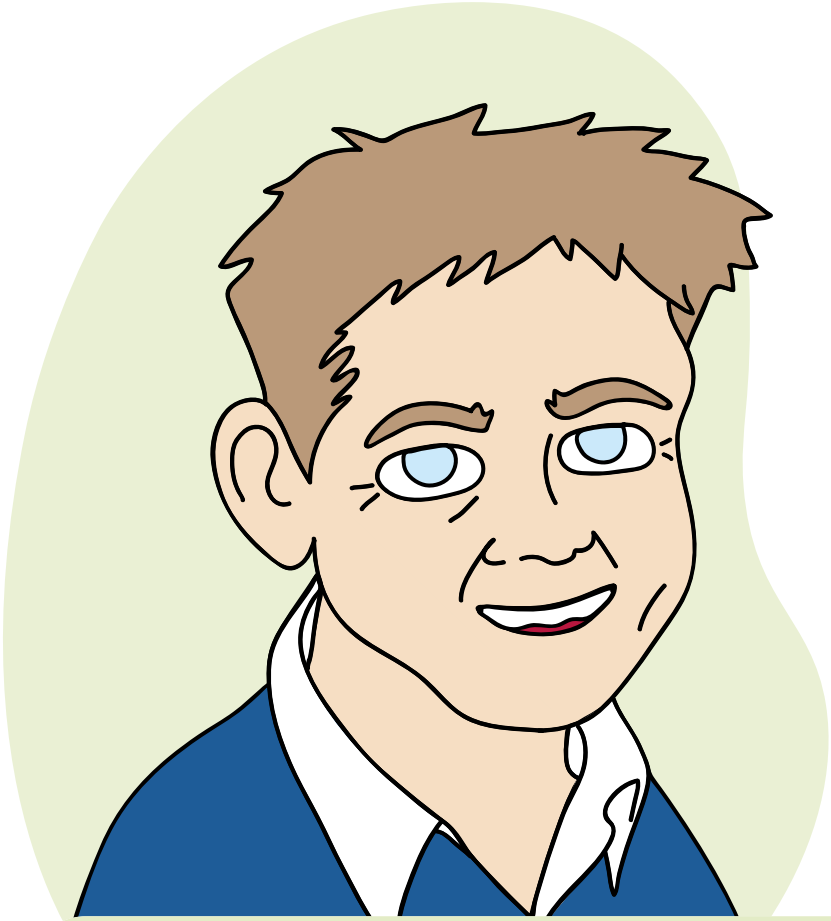

Øystein Gullvåg Holter

Holter ble i 2008 Norges første professor i maskulinitets- og likestillingsforskning ved Senter for tverrfaglig kjønnsforskning, Universitetet i Oslo.

Fokusområdene for forskningen hans er kjønn, maskulinitet og sosial ulikhet. Sammen med UiO har han vært med å starte masterprogrammet Gender Studies.

Holter har deltatt i norske, nordiske og europeiske prosjekter. Han ga ut boka «Sjekking, kjærlighet og kjønnsmarked» i 1981. Boka «Gender equality in academia» ble utgitt i 2022.

Pionerer

Safia Abdi Haase

Haase er en norsk-somalisk sykepleier som i kamp mot vold mot kvinner har jobbet både på stategisk plan og direkte med mennesker. Arbeidet har strakt seg til regjeringen og utformingen av «Handlingsplan mot kjønnslemlestelse».

Hun og hennes tre døtre kom til Norge i 1992, hvor de ble bosatt i Harstad.

Haase er blant annet utnevnt til ridder av St. Olavs Orden i Oslo i 2014, mottatt Blanche Majors Forsoningspris i 2007, Amnestyprisen og Ikkevoldsprisen i 2021.

Berit Ås

Ås var en av grunnleggerne av «Stiftelsen Kvinneuniversitetet» i 1983, der hun var organisasjonens første leder.

Ås er sosialpsykolog, professor, forsker og var den første kvinnelige partileder for SV.

I 2020 ble hun tildelt Folkets fredspris, en motreaksjon til utdelingen av Nobels fredspris.

Hun er også kjent for å ha videreutviklet og popularisert «de fem hersketeknikkene».

Ruth Reese

(f. 1921- d. 1990)

Reese var en amerikansk-norsk sanger og skribent. I flere tiår gjorde hun stor innsats for å øke forståelsen for den afro-amerikanske befolkningens historie og musikk. En av hennes mest kjente verk er boken «Lang svart vei», som omhandler den amerikanske borgerrettighetskampen.

Reese vokste opp i en av de klareste segregerte og mest rasistiske sørstatene i USA, Alabama. I 1960 bosatte Reese seg i Norge, og to år senere giftet hun seg i Oslo.

Del gjerne!

Vi vil gjerne se at du spiller!

Del gjerne bilder og tag oss i sosiale medier med @likestillingssenteret eller bruk #likestillingssenteret.

Digital utgave av dette heftet finner du ved å scanne QR-koden

LIKESTILLINGS·
SENTERET

© 2023